

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
 MARCO DARMON
 της 10ης Μαρτίου 1987 *

*Κύριε πρόεδρε,
 Κύριοι δικαστές,*

I — 1. Θα διατυπώσω ορισμένες προκαταρκτικές παρατηρήσεις όσον αφορά τη διατύπωση του ερωτήματος που υπέβαλε το Cour d' appel του Παρισιού.

2. Στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, το Δικαστήριο δεν μπορεί να αποφανθεί ως προς το αν συμβιβάζονται προς το κοινοτικό δίκαιο οι εθνικοί κανόνες στους οποίους αναφέρεται το παραπέμπον δικαστήριο. Επομένως, το προδικαστικό ερώτημα του γαλλικού δικαστηρίου πρέπει να εξεταστεί ως ζήτημα ερμηνείας των σχετικών κοινοτικών κανόνων ώστε να μπορέσει ο δικαστής ad quo να εκτιμήσει ο ίδιος το ζήτημα του παραδεκτού¹.

3. Εν προκειμένω το ζήτημα είναι να προσδιοριστεί αν οι διατάξεις των άρθρων 30 και 85 της Συνθήκης ΕΟΚ, τις οποίες μνημονεύει το Cour d' appel, αντιτίθενται στον εκ μέρους των κρατών μελών κατ' αποκοπή καθορισμό ορισμένων στοιχείων της λιανικής τιμής πωλήσεως βοείου κρέατος και κρέατος μόσχου.

4. Για να παρασχεθούν στο παραπέμπον δικαστήριο « όλα τα αναγκαία ερμηνευτικά στοιχεία » πρέπει να διευρυνθεί το ερώτημα ώστε να περιλάβει την ερμηνεία των ορίων που θέτει, σ' αυτό τον τομέα, ο κανονισμός 805/68 περί κοινής οργάνωσης αγοράς στον τομέα του βοείου κρέατος. Όπως έκρινε το Δικαστήριο:

« Όταν πρόκειται για προϊόντα που υπόκεινται σε κοινή οργάνωση γεωργικών αγορών, η εκτίμηση του συμβιβαστού των

εθνικών μέτρων ελέγχου των τιμών γίνεται προπάντων με βάση την εν λόγω οργάνωση »².

5. Το ζήτημα είναι λοιπόν αν οι προαναφερθέντες κοινοτικοί κανόνες απαγορεύουν στις εθνικές αρχές να επιβάλλουν στους λιανοπωλητές την υποχρέωση της τηρήσεως οριακής τιμής λιανικής πωλήσεως βοείου κρέατος η οποία υπολογίζεται με βάση την τιμή αγοράς που εφαρμόζεται στο στάδιο του χονδρικού εμπορίου συν τα έξοδα μεταφοράς στο κρεοπωλείο, υπολογιζόμενα κατ' αποκοπή, ένα σταθερό εμπορικό κέρδος και ορισμένους φόρους περιοριστικώς απαριθμούμενους.

II — 6. Όσον αφορά, πρώτον, την έκταση που έχουν στον εν λόγω τομέα οι διατάξεις του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΟΚ, οι οποίες αποβλέπουν στην επίτευξη του στόχου που διατυπώνει το άρθρο 3, στοιχείο στ), θα παρατηρήσω, όπως έκρινε το Δικαστήριο με την απόφαση Cullet, ότι μια ρύθμιση όπως η επίδικη, με την οποία

« δεν επιδιώκεται η επιβολή συνάψεως συμφωνιών μεταξύ προμηθευτών και λιανοπωλητών ή οιαδήποτε άλλη συμπεριφορά όπως οι προβλεπόμενες στο άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης »,

αλλά η οποία

« απεναντίας, αναθέτει την ευθύνη καθορισμού των τιμών στις δημόσιες αρχές »,

δεν απαγορεύεται από τις διατάξεις του άρθρου αυτού³.

* Μετάφραση από τα γαλλικά.

1 — Απόφαση στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 95 και 96/79, Kefer και Delmelle, Rec. 1980, σ. 103, σκέψη 5.

2 — Απόφαση στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 16 έως 20/79, Danis, Rec. 1979, σ. 3327, σκέψη 8.

3 — Απόφαση στην υπόθεση 231/83, Συλλογή 1985, σ. 305, σκέψη 17.

III — 7. Αντιθέτως, η παρέμβαση των εθνικών αρχών στο στάδιο της λιανικής τιμής προϊόντων που υπάγονται σε κοινή οργάνωση αγοράς είναι ικανή να παρεμποδίσει την ομαλή διάθεση των προϊόντων αυτών υπό ορισμένες περιστάσεις που ο εθνικός δικαστής οφείλει να κρίνει αν συντρέχουν και, επομένως, να βλάψει τόσο την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων αυτών, την οποία διασφαλίζουν τα άρθρα 30 της Συνθήκης ΕΟΚ και 22 του κανονισμού 805/68, όσο και τους στόχους καθώς και αυτή τη λειτουργία της κοινής οργάνωσης αγοράς στον τομέα του βοείου κρέατος.

8. Η νομολογία του Δικαστηρίου έχει αποσαφηνίσει τα όρια εντός των οποίων δεσμεύονται σχετικά τα κράτη μέλη. Γενικώς, ο εκ μέρους του κράτους καθορισμός του ανωτάτου περιθωρίου εμπορικού κέρδους που δικαιούται να αποκομίσει ο λιανοπωλητής από τις τιμές στις οποίες πωλεί θίγει την εφαρμογή των προαναφερθέντων κοινοτικών κανόνων

« στην περίπτωση όπου οι τιμές αγοράς που γίνονται δεκτές δεν λαμβάνουν υπόψη τα έξοδα εμπορίας και εισαγωγής στα οποία υποβλήθηκε πράγματι ο λιανοπωλητής τόσο στο στάδιο της προμήθειας όσο και στο στάδιο της πώλησής τους στους καταναλωτές ή όπου το περιθώριο κέρδους καθορίζεται σε επίπεδο που, λαμβανομένου υπόψη του τρόπου καθορισμού των τιμών αγοράς, δεν είναι ικανό να εξασφαλίσει στο λιανοπωλητή δίκαιη αμοιβή για τη δραστηριότητά του »⁴.

9. Εν προκειμένω, το ζήτημα είναι, πρώτον, να ερευνηθεί αν το επίδικο καθεστώς που επιβάλλει στους λιανοπωλητές την υποχρέωση της τηρήσεως ενός σταθερού περιθωρίου προβλέπει ότι η τιμή αγοράς των επίδικων προϊόντων λαμβάνει υπόψη τα πραγματικά έξοδα μεταφοράς — είτε πρόκειται απλώς για έξοδα προμήθειας από το εσωτερικό είτε για έξοδα εισαγωγής — ή, αντιθέτως, τα ενσωματώνει κατ' αποκοπή στο ανώτατο όριο του εμπορικού κέρδους.

IV — 10. Σχετικά με τα έξοδα εισαγωγής, το Δικαστήριο έκρινε με την απόφαση Roelstraete

της 5ης Ιουνίου 1985 ότι, αν το περιθώριο αυτό

« έχει καθοριστεί κατά τρόπο που να περιλαμβάνει τα έξοδα εισαγωγής στα οποία έχει ενδεχομένως υποβληθεί ο έμπορος λιανικής πωλήσεως »⁵,

το εθνικό σύστημα ελέγχου των τιμών αποτελεί μέτρο ισοδύναμο αποτελέσματος προς ποσοτικό περιορισμό επί των εισαγωγών, που απαγορεύεται από το άρθρο 30 της Συνθήκης ΕΟΚ.

11. Αυτό συμβαίνει ιδίως στην περίπτωση όπου ισχύει σταθερό περιθώριο ανεξαρτήτως της αγοράς — εθνικής ή άλλου κράτους μέλους — από την οποία εφοδιάζεται ο έμπορος. Αντίθετα με τους εμπόρους λιανικής πωλήσεως που εφοδιάζονται από εθνικό χονδρέμπορο, ακόμα κι αν πρόκειται για εισαγόμενο από την Κοινότητα κρέας, ο έμπορος λιανικής πωλήσεως που εισάγει απευθείας τα προϊόντα του από άλλο κράτος μέλος αποκομίζει στην περίπτωση αυτή καθαρό κέρδος μειωμένο κατά το ποσό των εξόδων εισαγωγής, πράγμα που συνεπάγεται σε τελευταία ανάλυση τον κίνδυνο αποθαρρύνσεως των συναλλαγών αυτού του είδους⁶.

12. Στην περίπτωση που το περιθώριο κέρδους καλύπτει τα έξοδα εφοδιασμού από την εθνική αγορά, υπάρχει εξάλλου « ο κίνδυνος, ενδεχόμενος τουλάχιστον, να επηρεαστούν » οι μηχανισμοί διαμορφώσεως των τιμών που προβλέπει ο κανονισμός 805/68, εφόσον τα εν λόγω έξοδα

« μπορούν να ποικίλλουν ανάλογα, ιδίως με την απόσταση μεταξύ των κέντρων προμηθεύσεως και του τόπου όπου κάθε έμπορος λιανικής πωλήσεως ασκεί την εμπορική του δραστηριότητα ».

5 — Απόφαση στην υπόθεση 116/84, Συλλογή 1985, σ. 1705, σκέψη 21.

6 — Απόφαση στην υπόθεση 116/84, προαναφερθείσα, σκέψεις 21 και 22.

4 — Απόφαση στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 95 και 96/79, προαναφερθείσα, σκέψη 10.

Με άλλα λόγια, ο συνυπολογισμός των εξόδων αυτών στο εν λόγω περιθώριο μπορεί να καταλήξει στη συμπίεση του τελευταίου και να επηρεάσει το δίκτυο διανομής των προϊόντων «στις πιο απομακρυσμένες από τα κέντρα προμηθεύσεως περιοχές»⁷.

13. Βεβαίως, εν προκειμένω, τα έξοδα μεταφοράς λαμβάνονται υπόψη ρητάς. Το στοιχείο αυτό και μόνο δεν σημαίνει ότι υπάρχει συμβιβαστό προς το κοινοτικό δίκαιο όταν τα έξοδα αυτά υπολογίζονται, όπως εν προκειμένω, *κατ' αποκοπή*. Από τη δικογραφία όμως προκύπτει ότι το ποσό που γίνεται δεκτό καλύπτει μόνο τα έξοδα στα οποία υποβάλλεται ο έμπορος λιανικής πωλήσεως που εφοδιάζεται αποκλειστικά από την εθνική αγορά. Γενικότερα μάλιστα φαίνεται ότι το ποσό αυτό υπολείπεται κατά πολύ των εξόδων που αντιμετωπίζουν συνήθως οι βιοτέχνες κρεοπώλες. Σε τελευταία ανάλυση δηλαδή, το υποχρεωτικό ανώτατο περιθώριο εμπορικού κέρδους θα επηρεαστεί από τη διαφορά μεταξύ του ύψους των πραγματικών και των κατ' εκτίμηση εξόδων μεταφοράς.

14. Από τη σκοπιά αυτή λοιπόν ένα σύστημα όπως το περιγραφόμενο φαίνεται ότι αντιβαίνει στις διατάξεις των άρθρων 30 της Συνθήκης ΕΟΚ και 22 του κανονισμού 805/68, διότι μπορεί να αποθαρρύνει τις εισαγωγές. Ασυμβίβαστο είναι εξάλλου προς τον εν λόγω κανονισμό αν ο συνυπολογισμός στο ανώτατο περιθώριο εμπορικού κέρδους πραγματικών εξόδων προμηθείας υψηλότερων των κατ' εκτίμηση εξόδων, επηρεάζει σε ορισμένες περιοχές το δίκτυο διανομής των συγκεκριμένων προϊόντων. Σημειωτέον, εξάλλου, ότι, μετά τα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως, η εθνική ρύθμιση τροποποιήθηκε ώστε να παρέχει τη δυνατότητα στους εμπόρους λιανικής πωλήσεως να δικαιολογούν τα πραγματικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν.

15. Όσον αφορά τους φόρους που καταβάλλουν οι τελευταίοι, οι οποίοι δεν μπορούν να μετακυλισθούν κατ' άλλο τρόπο παρά με συνυπολογισμό στο περιθώριο εμπορικού κέρδους, ο εθνικός δικαστής θα πρέπει να κρίνει αν ο υποχρεωτικός αυτός μηχανισμός παρέχει τη δυνατότητα στους ενδιαφερομένους να αποκομίσουν δίκαια αμοιβή για τη δραστηριότητά τους⁸.

V — 16. Επομένως, στο ερώτημα που υπέβαλε το Cour d' appel του Παρισιού πρέπει να δοθεί η ακόλουθη απάντηση:

- 1) ο καθορισμός από τα κράτη μέλη ανώτατης τιμής λιανικής πωλήσεως βοείου κρέατος, δεν προσκρούει στα άρθρα 3, στοιχείο στ), και 85 της Συνθήκης ΕΟΚ·
- 2) το εθνικό σύστημα ελέγχου των τιμών λιανικής πωλήσεως βοείου κρέατος που επιβάλλει στους εμπόρους λιανικής πωλήσεως να μην πωλούν τα προϊόντα τους σε τιμή που υπερβαίνει την τιμή αγοράς η οποία ισχύει στο στάδιο του χονδρικού εμπορίου συν ένα κατ' αποκοπή ποσό που αντιπροσωπεύει τα έξοδα μεταφοράς και ένα σταθερό ποσό ως περιθώριο κέρδους:

— αποτελεί μέτρο ισοδυνάμου αποτελέσματος προς ποσοτικό περιορισμό που αντιβαίνει στο άρθρο 30 της Συνθήκης ΕΟΚ καθώς και στο άρθρο 22 του κανονισμού 805/68 περί κοινής οργάνωσης αγοράς στον τομέα του βοείου κρέατος,

7 — Απόφαση στην υπόθεση 116/84, προαναφερθείσα, σκέψη 24.

8 — Απόφαση στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 95 και 96/79, προαναφερθείσα, σκέψη 10.

εφόσον το εν λόγω περιθώριο κέρδους καλύπτει, μεταξύ άλλων, τα πραγματικά έξοδα εισαγωγής στα οποία υποβλήθηκαν ενδεχομένως οι έμποροι λιανικής πωλήσεως, επιπλέον του κατ' αποκοπή υπολογιζόμενου ποσού,

- δεν συμβιβάζεται προς τον κανονισμό 805/68 εφόσον ο συνυπολογισμός στο περιθώριο κέρδους πραγματικών εξόδων προμήθειας μεγαλύτερων από τα κατ' εκτίμηση έξοδα, επηρεάζει σε ορισμένες περιοχές το δίκαιο διανομής των προϊόντων που υπάγονται στην κοινή οργάνωση,
- επηρεάζει την εν λόγω οργάνωση εφόσον το ανώτατο επιτρεπόμενο περιθώριο εμπορικού κέρδους ενδέχεται, λόγω του ότι αντικατοπτρίζει ορισμένους φόρους, να μην είναι πλέον αρκετό να εξασφαλίσει στους εμπόρους λιανικής πωλήσεως δίκαια αμοιβή για τη δραστηριότητά τους.